

פרשת וישב

נושא	פרק	תכנים מרכזיים	נקודות והצעות להוראה
		<p>הקדמה: יעקב ומשפחתו הגיעו לארץ, וכאן מפורט מה ארע במשפחתם.</p> <p>א'ד': יעקב עם משפחתו הגיעו לחברון – אל יצחק אביו. יוסף מקורב לבני השפחות, אך אחיו מזלזלים בהם (רש"י). יוסף אינו יכול לשאת זאת ומספר לאביו.</p> <p>יעקב אוהב את יוסף מכל בניו "כִּי בָן-זָקֵנִים הוּא לִּי", שנולד הצעיר מאחיו בחרן (וכן בנו מאשתו האהובה –רחל, שנפטרה בלידת בנימין). הוא עושה לו כתונת פסים שמראה על אהבתו המיוחדת. האחים חוששים שיעקב יבחר רק ביוסף שימשיך אותו, ושונאים את יוסף על כך.</p> <p>ה'י"א: חלומות יוסף: בחלומות רומז ה' ליוסף מה שיקרה בעתיד.</p>	<p>לקשר את הנלמד למהלך הכללי בפרשה הקודמת: יעקב ברח לחרן מפני עשיו אחיו, שם הקים את משפחתו. עם חזרתו לארץ נולד בנימין- בנו הצעיר. אך עדיין הקשיים לא הסתיימו, זאת נראה בפרשה.(רש"י בעקבות חז"ל: "ביקש יעקב לישב בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף").</p> <p>אפשר להזכיר את שובו של יעקב לחברון מפרק ל"ה פס' כ"ז.</p> <p>להדגיש את תכונתו של יוסף שדאג לבני השפחות, שנחשבו פחותים.</p> <p>אפשר להסביר על רקע הידוע מחומש בראשית: משני בניו של אברהם רק יצחק ממשיך דרכו, וישמעאל לא היה ראוי, ומשני בניו של יצחק רק יעקב ממשיך דרכו ואילו עשיו לא ראוי. האחים חששו שמכל בניו של יעקב יבחר רק יוסף, והם לא ימשיכו את ברכת אברהם.</p> <p>חשוב להדגיש את משמעות החלומות: א. ה' "מגלה" ברמזים את העתיד. ב. יוסף יהיה המנהיג. ג. יוסף יהיה אחראי לפרנס את אחיו.</p>

<p>חלומות יוסף ומכירת יוסף (3)</p>	<p>ל"ז</p>	<p>החלום הראשון: כל האחים מאלמים אלומות בשדה, אלומתו של יוסף עומדת וכל האלומות סביבה משתחוות לה. יוסף מספר לאחיו את החלום, (יתכן ומבין שיהיה אחראי לפרנסתם של האחים). האחים מפרשים זאת כהתנשאות-גאוה, ושונאים אותו על כך.</p> <p>החלום השני: שמש, ירח ואחד עשר כוכבים משתחוים ליוסף. יוסף מספר לאביו ואחיו, אביו גוער בו כדי לא להרבות את שנאת האחים עליו, אך שומר בליבו את הדבר ("ממתין ומצפה מתי יבוא" – רש"י).</p> <p>י"ב-י"ז: יוסף מחפש את אחיו בשליחות אביו: האחים רועים את הצאן בשכם, יעקב שולח אותו אליהם. תגובת יוסף: "הנני" – מוכן ומזדרז לשליחות הקשה. בשכם מחפש אותם ("תועה בשדה"), והאיש שפוגש מכוון אותו לדותן, שם מוצא אותם.</p> <p>י"ח-כ"ד: האחים משליכים את יוסף לבור: כשיוסף מתקרב, האחים זוכרים את חלומותיו, ומתכננים להרוג אותו. ראובן הוא הבכור, ולוקח אחריות על יוסף. הוא רוצה להציל אותו, ולכן מציע להשליך אותו לבור ולא להרוג אותו. האחים מפשיטים מעל יוסף את הכותונת ומשליכים אותו לבור.</p>	<p>נלמד מדברי התורה לחיינו: הנהגה פירושה אחריות, כפי שהבין יוסף, ולא "כבוד" והתנשאות, כפי שחששו האחים.</p> <p>משימה לתלמידים: לצייר את החלומות – לתת ביטוי לכמה שיותר פרטים מהכתוב; לתת לתלמידים דף עם 11 דמויות הילדים יעטרו את יוסף ב"כתנת פסים", באופן; שתבליט את ההבדל בינו לבין אחיו.</p> <p>נקודות להדגשה: א. קושי השליחות: האחים שונאים את יוסף, שכם רחוקה מחברון, יש בדרך סכנות. ב. הנכונות והמאמץ של יוסף לבצע את השליחות למרות הקושי: 1. עניית "הנני" שמעידה על קבלת השליחות וזריזות לבצע (אפשר גם להיזכר באברהם האומר "הנני!" בראשית כב, א), 2. הליכתו עד שכם הרחוקה, והוא גם "תועה בשדה" מה שמעיד על חיפוש. 3. נכונות להמשיך רחוק יותר עד דותן כדי למצוא אותם, למרות שלא נצטוו מאביו. ג. הסיבות שגרמו ליוסף להתאמץ בשליחות: 1. כיבוד הורים. 2. דאגה לאחיו כפי שהוא עצמו מעיד: "את אחי אנכי מבקש", ואולי גם רצון לפיוס והשלמה עם האחים.</p> <p>חשוב להדגיש עד כמה קשה השנאה והקנאה, שהאחים הצדיקים באים לידי מחשבה להרוג את אחיהם. זאת למרות שהסיבה לשנאה היא שהם חוששים שרק יוסף ייבחר להמשיך את דרכו של יעקב, וחושבים שיוסף מתנשא ומתגאה.</p> <p>האחים גם בכעסם אינם שלמים עם ההצעה להרוג את יוסף. ראובן רצה להשיבו לאביו, יהודה הציע למכור לישמעאלים, ומסביר: "כי אחינו בשרנו הוא".</p> <p>כוונתו של ראובן: להציל את יוסף ולהשיבו לאביו. הילדים ימצאו את ההוכחה בפסוקים קודמים בפרק (פס' כ"א-כ"ב).</p>
---	-------------------	--	--

<p>אפשר לשרטט או להראות במפה את המקומות ונתיבי ההליכה בפרק, כמו כן ניתן לתת מפה עם שמות מקומות והתלמידים ישייכו מה קרה בכל מקום, מתוך מאגר נתון.</p> <p>כסיכום ניתן לבקש מהילדים לערוך רשימה של הדמויות בפרק, ומה כל אחד עשה, או להכין לתלמידים דף עם דמויות בפרק והם ישייכו לכל דמות את המתאים לה, מתוך מאגר של פעולות, חפצים, ציטוטים שהמורה יכין.</p> <p>אפשר להמחז את המכירה של יוסף דרך דמויות של ישמעאלים המוכרים אותו מצרימה. המורה יחדד את הקושי העצום, את המעמד הנחות, ואת הסכנה העצומה של להיות עבד במצרים.</p> <p>בהמשך לסיכום, כדאי להדגיש את מקומו של מי שאולי לא הוזכר, אך מוביל הכל מאחורי הקלעים: הקב"ה מזמין ליוסף את האיש שמדריך אותו לדותן, משגיח על יוסף בבור שלא יינזק, מכונן את אורחת הישמעאלים לעבור במקום באותה שעה, ודואג שיוסף יימכר לפוטיפר. העיון בכך חשוב להמשך הבנת הפרשיות, כפי שאומר יוסף: "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים" (פרק מ"ה פס' ח')</p>	<p>כ"ה-כ"ח: מכירת יוסף: האחים יושבים לאכול ורואים אורחת ישמעאלים. יהודה רוצה למנוע את מותו של יוסף במעשיהם ומציע למכור אותו. יוסף נמכר לישמעאלים ומובא למצרים.</p> <p>כ"ט-ל"ה: ההודעה ליעקב: ראובן לא היה עם אחיו במכירה. הוא חוזר לבור להוציא את יוסף ורואה שיוסף איננו. האחים טובלים את הכותונת של יוסף בדם השעיר, וכך מטעים את יעקב, שחושב שיוסף נטרף. יעקב מתאבל על בנו האהוב ולא מוכן להתנחם.</p> <p>ל"ו: יוסף מובא למצרים ונמכר לפוטיפר שר הטבחים.</p>	
<p>מעשה יהודה ותמר דורש שיקול דעת בהסבר לתלמידים. הצענו בעמודה הימנית את הדברים בצורה סדורה על פי המתואר בפסוקים. המורה יבחר עד כמה הלימוד יהיה בקריאה סדורה של הפסוקים, או בסיפור כללי/תיווך של חלקים, או מושגים קשים.</p> <p><u>רקע למצבים משפחתיים המתוארים בפסוקים:</u> ייבום - אין צורך להרחיב בנושא הייבום, אל להסביר שבעבר היה נהוג כי האח שנשאר נושא את אלמנת אחיו (את המילה אלמנה צריך להסביר, יש להיות רגישים).</p> <p>כמו כן, באותם ימים לא היו מתחתנים באותה צורה כמו היום (הכנות מרובות לטקס חתונה; טקס קידושין, חתונה עם אשה אחת בלבד שעימה עושים הסכם על הכסף ועל החובות ביניהם (כתובה).</p>	<p>א' - י"א: יהודה עוזב את משפחתו ועובר למקום שנקרא "עדולם", שם הוא מתחתן עם בת שוע. נולדים להם שלושה ילדים: ער אונן ושלה.</p> <p>יהודה מחתן את ער עם תמר, אך ער מת כי היה "רע בעיני ה'" - מעשיו היו רעים; יהודה נותן מחתן את תמר עם אונן, האח שנשאר (אונן ואיבם של תמר); אך אונן לא רצה שיהיו להם ילדים שימשיכו את המשפחה, ולכן גם הוא מת; יהודה מודיע לתמר שהיא יכולה לחזור אל בית הוריה על מנת שיעבור הזמן ושלה יגדל עברה.</p>	

<p>ופעם, לפני מתן תורה, הדברים היו שונים, ואדם גם יכול היה להיות עם אשה לזמן. יהודה היה אלמן והמעשה היה אפשרי לו.</p> <p>"וירד יהודה" - מדוע עבר יהודה לעדולם? רש"י פירש: "וירד יהודה מאת אחיו - שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, אמרו: אתה אמרת למכרו. אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך!" לאור פירושו של רש"י ניתן לשוחח עם הכיתה הן על האחריות שבהנהגה ובהשפעה על הסובבים לטוב, והן על ההשפעה הרבה של האשמה, שבגללה יורד יהודה להתגורר במקום זר.</p> <p>גז הצאן: היה אירוע חגיגי ורב רושם בימי קדם. הוא התקיים אחת לשנה ואנשים היו נאספים ממקומות שונים אל מקום אחד מרכזי, לכן יהודה עלה "תמנתה" ולכן תמר יכלה לשמוע ולדעת על בואו. אפשר לבקש מהתלמידים להיזכר מי עוד הלך לגוז צאנו (לבן, בפרק לאַ פסוק יט).</p> <p>"חתימך ופתילך ומטך אשר בידך" הפריטים "חותמת", "מטה" ו"פתיל" – חפצים אישיים "של פעם" שעמם הוא נע ממקום למקום, כדאי להמחיש או להראות בתמונה. התלמידים יכולים לזכור את שלושת פריטי העירבון, על פי הצורה המיוחדת של השייכות: חותם + שלך = חותמך פתיל+שלך = פתילך, וגם לתרגל את השימוש בלשון שייכות על חפצים אחרים.</p> <p>גדולתה של תמר: כדי לעמוד על גדולתה של תמר במעשה זה אפשר להיעזר בגמרא במסכת כתובות (זו):</p> <p>הגמרא מספרת: בשכנותו של מר עוקבא גר עני אחד. מר עוקבא היה רגיל לזרוק לו כל יום ארבעה זוזים בחור המנעול. יום אחד אמר אותו עני: אלך ואראה מי עושה לי טובה זו.</p> <p>באותו היום התאחר מר עוקבא בבית המדרש, באה אשתו לקראתו, ונתנו יחדיו את הצדקה לעני. כיון שהרגישו בביתו של העני כי מטים את הדלת, יצא העני לראות מי הם הנותנים.</p>	<p>י"ב – כ: עבר זמן רב, ובת שוע מתה; בימים אלו גדל גם שלה אך תמר ראתה כי יהודה איננו לוקח אותה לאשה עבורו;</p> <p>יהודה עולה לגזוז את צאנו; תמר רוצה להזכיר לו את חובתו, לכן היא מתכסית לגמרי בבגד ("ותתעלף-כסתה פניה שלא יכיר בה, רש"י) והולכת אל צומת דרכים ("פתח עיניים") בתקווה שישים לב אליה; יהודה אינו מזהה אותה וחושב אותה לזונה (אישה שאינה מתחתנת עם איש אחד כמנהג הנשים הנשואות, אלא נמצאת בכל פעם עם גבר אחר) ומבקש להיות איתה; תמר מוכנה בתנאי שיתן לה גדי עיזים בתמורה, ומכיוון שאין ליהודה בנמצא גדי עיזים (הוא רחוק מביתו) הוא משאיר לה "ערבון": "חותמת" (טבעת עם חותמת שלו) "פתיל" (בגד) ו"מטה" (מקל).</p> <p>כ"א – כ"ו: יהודה מקיים את חובתו ושולח לאשה גדי עיזים, אך היא כבר נעלמה והשליח אינו מוצא אותה; השליח שואל אנשים רבים אודותיה אך איש מאנשי המקום אינו מכירה.</p> <p>כעבור שלושה חודשים נודע כי תמר בהריון; יהודה לא מבין כיוון שהייתה שמורה ומיועדת לשלה וכיצד העיזה לשכב/להתנהג כאשה נשואה עם אדם אחר?!</p> <p>יהודה (המשמש שר ושופט בעיר) פוסק את דינה של תמר - לפי דיני המקום ומנהגי הימים ההם - לשריפה; כאשר תמר מוצאת לשריפה היא שלחה ליהודה את העירבון שבידה "הפך נא למי</p>	<p>ל"ח</p> <p>מעשה יהודה ותמר (1-2)</p>
---	---	---

<p>ברחו מפניו מר עוקבא ואשתו על מנת להסתתר מהעני. על מנת להסתתר, נכנסו לתנור (חדר שבו בערה מקודם אש) שעדיין היה לוהט. ראתה אשתו של מר עוקבא שרגליו נשרפות מחמת החום. אמרה לו: הנח רגליך על רגליי, שאני איני נכווית. חלשה דעתו של מר עוקבא (הצטער, שאיננו כה צדיק). אמרה אשתו: אני מצויה בתוך ביתי, וכשאני נותנת צדקה לעניים - מזונות מוכנים אני נותנת ולא כסף, על כן העניים נהנים יותר מן הצדקה.</p> <p>שואלת הגמרא: מדוע עשו כן והסתתרו בתנור חם ולוהט?! ומשיבה: מפני הדרכתו של רבי שמעון בר יוחאי שלימד: "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים". ומנין למד זאת רבי שמעון בר יוחאי? מתמר! שאף על פי שכלה להציל עצמה מהאש, על ידי שתפרסם את גנותו של יהודה, לא עשתה כך, וכדברי רש"י: "לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת אלא אמרה: "לאיש אשר אלה לו", אם יודה מעצמו יודה, ואם לאו ירפוני ואל אלבין פניו". מתמר צריך ללמוד עד כמה צריך להימנע מלפגוע באחר.</p> <p>גדולתו של יהודה: יהודה עשה מעשה שרבים היו נמנעים מלעשות - לחשוף את המעשה שעשה עם תמר, ומעלות רבות ניתן ללמוד מכך – לאדם בכלל ולמנהיג בפרט: מיהודה אנו למדים את הענווה, את מעלת האמת, את והגבורה שבהכרה בטעות, ואת היכולת להודות בה. אפשר להראות לתלמידים את הקשר לשמו של יהודה: יהודה – הודה, וכן לומר את דברי רבותינו ז"ל שהפליגו בשבח תכונה זו: "מפני מה זכה יהודה למלכות? מפני שהודה במעשה תמר" מלך וגיבור אינו דווקא בעל כח, אלא מי שמפגין אחריות, ומקבל את האמת אף אם נאמרת לו על ידי אחרים והגם שאינה נוחה לו.</p> <p>"והנה תאומים בבטנה" - אפשר להשוות עם התלמידים את המילה "תאומים" בפרקנו (פס' כז) למילה "תומים" (בלידת יעקב ועשיו, פרק כה פסוק כד). הילדים ימצאו את ההבדל, והמורה יסביר על פי פירוש רש"י: המילה "תאומים" היא מילה שלמה, ואילו "תומים" – חסרה, וזה רומז על אופי הלידה. אצל רבקה – נולד אחד צדיק ואחד רשע, ואילו לתמר וליהודה נולדו שני בנים צדיקים.</p>	<p>החֲתָמָת וְהַפְתִּילִים וְהַמְטָה הָאֵלֶּה" (פס' כה), ומזכירה לו שהיא רצתה להיות מיועדת לשלה, אך הוא מנע זאת ממנה.</p> <p>יהודה מכיר בטעותו ומבין שתמר נהגה בדין "וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר: צְדָקָה מִמֶּנִּי! כִּי עַל כֵּן לֹא נִתְּתִיהָ לְשֵׁלָה בְּנִי!" (פס' כו) הוא מודה בטעותו בפני כולם, בענווה גדולה.</p> <p>כ"ז – ל: לידת פרץ זרח: מהריון זה ילדה תמר ליהודה את פרץ זרח; הסבר שמות הבנים – "פרץ" – שפרץ לאחר שכבר נקשר חוט השני - שאמור לסמן את הבן הראשון - על ידו של אחיו, "זרח" – על שם חוט השני שצבעו בוהק (רש"י)</p>
--	--

<p>יוסף כעבד במצרים (5)</p>	<p>ל"ט- מ'</p>	<p>א'ו-: יוסף בבית פוטיפר: פוטיפר קונה את יוסף לעבד. ה' מסייע ליוסף ומצליח את מעשיו, ואדונו רואה זאת, לכן ממנה אותו על כל ביתו. ה' מברך את בית פוטיפר בזכות יוסף.</p> <p>ז'כ-: יוסף הצדיק בורח מהחטא: אשת פוטיפר מבקשת מיוסף לשכב איתה. יוסף מסרב כי זה חטא כי אישה צריכה להיות נאמנה לבעלה. ביום שכל בני הבית הלכו, ניסתה אשת פוטיפר לפתות את יוסף לחטא, ותפשה בבגדו. יוסף נמלט מהחטא, ולכן עזב בידה את הבגד וברח החוצה. היא ניצלה זאת ושיקרה לאנשי ביתה שחזרו ואחר כך לבעלה, שיוסף רצה לשכב איתה וכשצעקה עזב בגדו אצלה וברח. פוטיפר כועס ומעניש את יוסף ושם אותו בבית הסוהר.</p> <p>כ"א-כ"ג: יוסף בבית הסוהר: ה' מסייע ליוסף גם בבית הסוהר, ושר בית הסוהר מפקיד אותו על כל האסירים, וסומך עליו בכל.</p>	<p>הילדים יקראו את פס' ל"ו בפרק ל"ז ויבינו שפרק ל"ט הוא המשך הסיפור לפי פס' א'. הילדים ימצאו בפסוקים ביטויים המראים את הצלחתו של יוסף. ("ויהי איש מצליח" – פס' ב', "וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו" – פס' ג', "וימצא יוסף חן בעיניו...ויפקידהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו" – פס' ד', "ויעזוב כל אשר לו ביד יוסף, - פס' ו'); אפשר להמחז את הצלחו של יוסף בעיני הסובבים אותו</p> <p>ניתן לשאול כיצד יוסף הצליח כל כך? (א. בגלל נאמנותו ב. ה' מסייע בידו); הילדים יכולים להעלות רעיונות ל"איש מצליח", מה קרה בבית פוטיפר כשיוסף הופקד על דברים.</p> <p>הילדים יספרו כמה פעמים מופיע שם ה' בפסוקים אלו, ויסבירו מה מלמד הדבר? (שה' מסייע ליוסף, ובעזרתו הצליח בבית פוטיפר.)</p> <p>לשון התורה "לשכב" היא לשון נקייה אך מדויקת, ולכן נשתמש בה.</p> <p>כדאי להדגיש שיוסף נמצא במקום של רשעים, פוטיפר סומך עליו ולא יחשוד בו, ולמרות זאת נמנע מהחטא. לכן הוא נקרא "יוסף הצדיק". כמו כן מזכיר יוסף שם שמייים: "וחטאתי לאלוקים" – פס' ט'.</p> <p>ניתן לבקש מהילדים להסביר מתוך פסוקים ח'ט-ט' מדוע יוסף מסרב לאשת פוטיפר. (מתוך נאמנות לאמון שנתן בו פוטיפר, וכן – "וחטאתי לאלוקים") המידות הנלמדות על יוסף: נאמנות, צדיקות.</p> <p>השלכתו של יוסף אל בית הסוהר לאחר שהיה מופקד באופן מוחלט על ביתו של שר חשוב, היא נפילה "מאיגרא רמא לבריא עמיקתא". הילדים יכולים להציע תחושות או מחשבות שיכולים להיות לאדם במעבר כזה (עצבות, יאוש). המורה יראה כי יוסף ממשיך לפעול, מאמין בה', וה' כל הזמן נמצא איתו. אפשר לחזור שוב לרגע ההשלכה לבית הסוהר ולעשות סבב נוסף של משפטים, הפעם – "משפטים של יוסף" המבטאים אמונה ובטחון גם בשעות הקשות ביותר.</p>
---	--------------------	--	--

<p>הפסוקים החותמים את הפרק דומים בלשונם ובמסרים המובעים בהם לפסוקים הראשונים: הצלחתו של יוסף, השגחת ה' שמסייעת לו בשביו. אפשר גם כאן לכוון את הילדים באותן שאלות ששאלנו בתחילת הפרק:</p> <p>למצוא ביטויים המראים את הצלחתו של יוסף ("ויתן חינו בעיני שר בית הסוהר" פס' כ"א, "ויתן שר בית הסוהר ביד יוסף את כל האסירים" "ואת כל אשר עושים שם הוא היה עושה" – פס' כ"ב, "אין שר בית הסוהר רואה את כל מאומה בידו", "ואשר הוא עושה ה' מצליח" – פס' כ"ג)</p> <p>כיצד הצליח יוסף? הוכיחו זאת (ה' מסייע בידו – "ויהי ה' את יוסף ויט אליו חסד", "ויתן חינו" – פס' כ"א, "באשר ה' איתו", "ואשר הוא עושה ה' מצליח" – פס' כ"ג)</p> <p>אחר לימוד הפסוקים ניתן לבקש מהילדים לתת כותרת לפרק מ, כדי שייסכמו את הרעיון המרכזי.</p> <p>הכתוב מספר על שר המשקים ועל שר האופים בבקר שלאחר החלום כי "הינכם זעפים" ויוסף אשר שם לב לכך שואל: "מדוע פניכם רעים היום?" ניתן לבקש מן התלמידים להמחיש את פניהם של השרים, המורה ידגיש כי יוסף יודע לשים לב לשינוי המראה בפניהם ומתוך כך מתעניין במה הם טרודים</p> <p>להמחיש לתלמידים באמצעות תמונה את ההתפתחות של הגפן בחלומו של שר המשקים: "ובגפן שלשה שריגם; והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים".</p> <p>בחלום שר האופים – "ובסל העליון מפל מאכל פרעה מעשה אפה" הילדים יכולים "לנחש" אלו מאכלים היו שם..</p> <p>אפשר לבקש מהילדים לצייר את שני החלומות.</p>	<p>פרק מ' פס' א'-ד': שר המשקים ושר האופים חוטאים למלך מצרים, והוא שם אותם בבית הסוהר. יוסף מופקד עליהם ומשרת אותם.</p> <p>ה'י-ט: חלומות שר המשקים ושר האופים: בלילה אחד חולמים שניהם חלום. יוסף שם לב בבקר שהם עצובים ושואל אותם על כך. הוא מציע להם לספר את החלום, בהדגשה שהקב"ה הוא הפותר חלומות.</p> <p>חלום שר המשקים: גפן בעלת שלושה שריגים, אשר פורחת במהירות, אח"כ מעלה ניצני פרי, והאשכולות מבשילים. שר המשקים סוחט מהענבים לכוס פרעה שבידו ונותן את הכוס לפרעה.</p> <p>הפתרון שנותן יוסף: בעוד שלושה ימים ישוב שר המשקים לתפקידו והוא ייתן את הכוס לפרעה.</p> <p>יוסף מבקש ממנו להזכיר אותו לטובה לפני פרעה כדי לצאת מהמאסר.</p> <p>חלום שר האופים: שלושה סלי נצרים קלועים על ראשו, בסל העליון מאכלי המלך, והעוף אוכל אותם מעל ראשו.</p> <p>הפתרון שנותן יוסף: בעוד שלושה ימים יתלה פרעה את שר האופים, והעוף יאכל את בשרו.</p>	
---	---	--

<p>רש"י לפסוק ה מביא את מדרש רבותינו במדרש: "<u>כל אחד</u> חלם <u>חלום שניהם</u> - שחלם את חלומו ופתרון חברו, וזו שנאמר (פס' טז) וירא שר האופים כי טוב פתרו"</p> <p>כמו כן גם כאן ניתן לספור כמה פעמים מופיע שם ה' בפסוקים, ומה מלמד הדבר.</p> <p>הפרק מחזק ומרחיב רעיונות מרכזיים שנלמדו בפרקים הקודמים, וכן מבסס את היכרותנו עם תכונותיו של יוסף. במהלך הלימוד נזכיר ונרחיב רעיונות מרכזיים ותכונות אלו, לפי הפרוט הבא:</p> <p>1. הצלחת יוסף מאת ה'. ניתן לשאול את הילדים כיצד פסוקים אלו מהווים המשך לפרק הקודם? בנוסף לסדר הזמנים, נזכיר את הצלחתו של יוסף גם במצב של עבדות, ומציאת חן בעיני רואיו. כפי שהצליח בבית פוטיפר ומצא חן בעיניו, כך גם בבית הסוהר מצא חן בעיני שר בית הסוהר, עד שמינו אותו לאחראי על האסירים. שוב ראוי להזכיר שהצלחתו מאת ה'. ה' מסייע ליוסף גם כאן: הוא מצליח בידו לפתור נכון את החלומות, כפי שאכן מתקיים.</p> <p>2. מתכונותיו של יוסף: נאמנות ואחריות, ולכן נאמר: "וישרת אותם", וכן "ויבא אליהם יוסף בבקר" – מתפקידו לדאוג להם. בפרקים הקודמים ראינו את אחריותו של יוסף ונאמנותו לפוטיפר, וכן את המאמץ לעמוד במשימת מציאת האחים שנשלח ע"י אביו.</p> <p>3. מתכונותיו של יוסף: מתעניין בזולת ורוצה בטובתם. משום כך שם לב שהשרים "זועפים" ומנסה לסייע להם. בפרקים הקודמים ראינו שהוא רוצה בטובת בני השפחות, וכן מתעניין באחיו והולך לחפש אותם: "את אחי אנכי מבקש"</p> <p>4. שם שמיים שגור על פיו: "הלא לאלוקים פתרונים" (פס' ח') בהקשר לכך כדאי לשאול את הילדים היכן בפרק הקודם מזכיר את שם ה'? ("וחטאתי לאלוקים" פס' ט')</p>	<p>כ"ג: קיום הפתרונות: שלושה ימים לאחר מכן היה יום הולדת לפרעה, הוא זכר את שר המשקים ושר האופים, ועשה להם כפי שפתר יוסף: החזיר את שר המשקים לתפקידו, ותלה את שר האופים. שר המשקים שכח את יוסף, ולא הזכירו לפני פרעה.</p>		
--	---	--	--